

MIGUEL DE UNAMUNO

ABEL SÁNCHEZ

SFÂNTUL MANUEL CEL BUN

Traducere din limba spaniolă, postfață și note de
Irina Dogaru

EDITURA ALLFA

ABEL SÁNCHEZ; SAN MANUEL BUENO, MÁRTIR
Miguel de Unanumo

ABEL SÁNCHEZ; SFÂNTUL MANUEL CEL BUN
Miguel de Unanumo

Copyright © 2012 Editura **ALLFA**

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
SÁNCHEZ, ABEL

Sfântul Manuel cel Bun / Sánchez Abel; trad.:

Irina Dogaru. – București: ALLFA, 2012

ISBN 978-973-724-394-2

I. Dogaru, Irina (trad.)

821.134.2-31=135.1

Toate drepturile rezervate Editurii **ALLFA**.

Nicio parte din acest volum nu poate fi copiată

fără permisiunea scrisă a Editurii **ALLFA**.

Drepturile de distribuție în străinătate aparțin în exclusivitate editurii.

All rights reserved. The distribution of this book outside

Romania, without the written permission of **ALLFA**,

is strictly prohibited.

Copyright © 2012 by **ALLFA**.

Editura **ALLFA**: Bd. Constructorilor nr. 20A, et. 3,

sector 6, cod 060512 – București

Tel.: 021 402 26 00

Fax: 021 402 26 10

Distribuție: Tel.: 021 402 26 30; 021 402 26 33

Comenzi: comenzi@all.ro

www.all.ro

Redactare: Alexandra Rusu

Tehnoredactare: Liviu Stoica

Corectură: Simona Nicolae

Design copertă: Alexandru Novac

La moartea lui Joaquín Monegro, printre hârtiile sale s-au găsit un fel de memorii ale patimii întunecate care îl devorase în timpul vieții. În istorisirea care urmează apar fragmente luate din această *Confesiune* – așa a numit-o –, reprezentând comentariile lui Joaquín cu privire la propria boală. Aceste fragmente apar între ghilimele. *Confesiunea* îi era adresată fiicei sale.

I

Abel Sánchez și Joaquín Monegro nu-și mai aminteau de când se știu. Se cunoșteau încă dinaintea copilăriei, de când erau prunci, căci drumurile celor două doici se uneau și îi uneau de pe când ei nici nu învățaseră să vorbească. Fiecare a învățat să se cunoască pe sine cunoscându-l pe celălalt. Și astfel au crescut și s-au legat încă de la naștere, fiind mai degrabă frați de lapte.

În preumblările lor, în jocurile lor, în celelalte prietenii comune părea să domine și să ia inițiativă Joaquín, cel mai voluntar dintre ei; însă Abel era cel care, părând să cedeze, făcea mereu după voia lui. Și asta pentru că-și dorea mai degrabă să nu se supună decât să comande. Nu se certau aproape niciodată. „Din partea mea, fă cum vrei tu!...” îi spunea Abel lui Joaquín, iar acesta din urmă pleca exasperat uneori, pentru că prin acel „cum vrei tu...” Abel evita disputele.

— Niciodată nu-mi spui nu!... se răstia Joaquín.

— Și de ce-aș face-o? răspundea celălalt.

— Fraților, ăsta nu vrea să dăm o raită până la păduricea de pini, spuse el odată, când mai mulți tovarăși se pregăteau să facă o plimbare.

— Eu? Ba bine că nu!... exclamă Abel. Ba da, omule, ba da; cum vrei tu. Să mergem!

— Nu cum vreau eu, nu! Ți-am mai spus și în alte dăți că nu. Cum vreau eu, nu! Tu nu vrei să mergi!

— Ba da, omule...

— Atunci nu vreau eu...

— Nici eu...

— Nu merge-așa, strigă Joaquín. Ori cu el, ori cu mine!

Și toți au plecat cu Abel, lăsându-l pe Joaquín singur.

Comentând această întâmplare din copilărie în *Confesiunea* sa, scria: „Încă de pe-atunci el era simpatic, fără să știu de ce, iar eu – antipatic, fără să reușesc să pricep motivul, și mă lăsam singur. De când eram copil m-au respins prietenii.“

În timpul liceului, pe care l-au urmat împreună, Joaquín era tocilarul, cel care vâna premiile, primul din clasă, iar Abel era primul în afara ei, în curtea liceului, pe stradă, pe coclauri, la chiul, printre colegi. Abel era cel care-i făcea să râdă cu hazul lui și, mai ales, stârnea aplauze furtunoase pentru caricaturile pe care le făcea profesorilor. „Joaquín e mult mai harnic, dar Abel e mai isteț... Dacă s-ar apuca să studieze...” Și această părere pe care o împărtășeau toți colegii, de care știa și Joaquín, nu făcea altceva decât să-i otrăvească sufletul. Curând s-a simțit ispitit să renunțe la studiu și să încerce să-l învingă pe celălalt pe alt teren; dar, spunându-și „Eh, ce știu ei“, a rămas credincios firii sale. Mai mult, oricât de tare ar fi încercat să-l întrecă pe Abel în istețime și farmec, nu reușea. La glumele lui nu râdea nimeni și trecea drept serios din cale-afară. „Tu ești funebru“, îi spunea Federico Cuadrado, „glumele tale sunt glume de doliu.“

Au terminat amândoi liceul. Abel s-a dedicat artelor, începând să studieze pictura, iar Joaquín s-a înscris la Facultatea de Medicină. Se vedeau frecvent și-și povesteau unul altuia despre progresele pe care le făcea fiecare în domeniul său, Joaquín încapătânându-se să-i demonstreze lui Abel că și medicina este o artă, ba chiar o artă plastică, în care inspirația poetică își are locul ei. Alteori, în schimb, îi arăta că disprețuiește artele frumoase, care moleșesc spiritul, exaltând știința, cea care înalță, fortifică și sporește spiritul prin adevăr.

— Dar nici medicina nu e o știință, îi spunea Abel. Nu e decât o artă, o practică derivată din științe.

— Eu n-am să îmbrățișez meseria de a vindeca bolnavi, răspundea Joaquín.

— Meserie foarte cinstită și foarte utilă... adăuga celălalt.

— Da, însă nu pentru mine. O fi cât de cinstită și utilă vrei tu, dar eu detest această cinste și această utilitate. A face bani luând pulsul, cercetând limba și prescriind fel de fel de rețete, o fi pentru alții. Eu aspir la mai mult.

— La mai mult?

— Da; eu vreau să fiu un deschizător de drumuri. Mă gândesc să mă dedic cercetării științifice. Gloria medicală este a celor care descifrează misterul câte unei boli, și nu a celor care aplică teoria cu mai mult sau mai puțin noroc.

— Mă bucur să te văd așa, idealist.

— De ce, crezi că numai voi, artiștii, pictorii, visați la glorie?

— Omule, n-a zis nimeni că eu aș visa la una ca asta...

— Nu? Atunci de ce, dacă nu pentru asta, te-ai apucat de pictură?

— Pentru că, dacă nu dai greș, e o meserie care promite...

— Ce promite?

— Mă rog, da, câștigi bani.

— Asta, Abel, să i-o zici lu' mutu'... Te știu aproape de când ne-am născut. Pe mine nu mă duci. Te cunosc.

— Și am încercat eu vreodată să te înșel?

— Nu, dar tu înșeli fără să-ți propui. Cu aerul ăsta, de om căruia nu-i pasă de nimic, care ia viața în glumă, pe care-l doare în cot de toate, ești un ambițios fără pereche...

— Eu, ambițios?

— Da, un ambițios avid de glorie, de faimă, de renume... Întotdeauna ai fost, din naștere. Doar că într-ascuns.

— Dar stai aici, Joaquín, și spune-mi: am râvnit eu vreodată la premiile tale? N-ai fost tu mereu primul din clasă? Băiatul care promite?

— Ba da, dar vedeta, copilul răsfățat de prieteni, ai fost tu...

— Și ce era să fac?...

— Oi fi vrând, poate, să mă faci să cred că nu căutai popularitatea?

— Poate că tu ai căutat-o...

— Eu? Eu? Disprețuiesc masele!

— Bine, bine; lasă-mă cu prostiile astea și vindecă-te de ele.

Mai bine mi-ai vorbi înc-o dată despre iubita ta.

— Iubită?

— Mă rog, despre verișoara pe care o iubești...

Pentru că Joaquín voia să pătrundă în inima verișoarei sale Helena și pusese în acest efort amoros toată râvna sufletului său

închis și neîncrezător. Iar mărturisirile care îi ușurau sufletul, inevitabilele și sănătoasele mărturisiri de îndrăgostit chinuit, i le făcea prietenului său Abel.

— Și cât de tare îl făcea Helena să sufere!

— O înțeleg tot mai puțin, îi spunea adesea lui Abel. Fata asta e pentru mine un sfînx...

— Știi doar ce spunea Oscar Wilde, sau cine-o fi fost: orice femeie e un sfînx fără secrete.

— Ei bine, Helena pare să le aibă. Probabil că iubește pe altcineva, cu toate că respectivul nu știe. Sunt sigur că iubește pe altul.

— Și de ce, mă rog?

— Altfel nu-mi pot explica atitudinea ei față de mine...

— Adică de ce nu vrea să te iubească pe tine... ca bărbat, fiindcă sigur te iubește ca văr.

— Nu râde de mine!

— Așadar, pentru că nu te vrea ca iubit, sau, mai clar, ca soț, trebuie să fie îndrăgostită de altul? Frumoasă logică!

— Eu mă înțeleg!

— Da, și eu te înțeleg.

— Tu?

— Nu pretinzi tu că ești cel care mă cunoaște cel mai bine? Atunci, de ce ți se pare deplasat să pretind și eu că te cunosc? Ne-am cunoscut în același timp.

— Îți spun că femeia asta mă înnebunește și mă va face să-mi pierd răbdarea. Nu face decât să se joace cu mine. Dacă mi-ar fi zis de la început că nu, știam una și bună, dar să mă țină așa, c-o să vadă ea, c-o să se gândească... Lucrurile astea nu se gândesc... Cocheta!

— Te studiază.

— Pe mine? Ea? Ce e de studiat la mine? Ce poate ea să studieze?

— Joaquín, Joaquín! Te înjosești și o înjosești!... Sau crezi că, de îndată ce te-a văzut și te-a auzit, și a aflat că o iubești, ar trebui să ți se ofere pe tavă?

— Știu, întotdeauna am fost antipatic...

— Haide, omule, n-o lua așa...

— Femeia asta mă joacă-n foi de viță! Nu e deloc nobil să se poarte așa cu un bărbat ca mine, sincer, loial, deschis... Dar dac-ai vedea ce frumoasă e! Și cu cât e mai rece și mai disprețuitoare, cu atât e mai frumoasă! Uneori, nu știu dac-o iubesc sau dacă nu cumva o detest... Vrei să i te prezint?

— Omule, dacă tu...

— Bine, am să i te prezint.

— Și dacă ea vrea...

— Ce anume?

— Am să-i fac portretul.

— Da, omule, ce idee!

Însă în noaptea aceea Joaquín dormi prost, cu gândul la portret, gândindu-se că Abel Sánchez, cel mereu simpatic fără să-și propună, cel răsfățat de soartă, avea să-i facă portretul Helenei.

Ce-avea să iasă din asta? Oare și Helena avea să-l găsească mai atrăgător pe Abel, precum colegii lor? Se gândi să dea înapoi, dar, pentru că îi făgăduise...